

VIII KONGRES REGIONALISTÓW POLSKICH (27–29 VI 2006, Warszawa)

W ciągu 30 lat osmiokrotnie zbierali się regionaliści działający w stowarzyszeniach na swoich kongresach by rozmawiać o regionalizmie w Polsce, ideologii, która jest fundamentem stowarzyszeń zrzeszających miłośników miast, ziem, regionów.

Dotychczas każdy kongres wzbogacał regionalistów o nowe myśli służące zachowaniu ciągłości w kształtowaniu regionalistycznych i patriotycznych postaw miłości do ojczyzny, najbliższej swemu sercu ziemi i wierności ojczyźnie. Spotkania kongresowe były impulsem do działania w zmieniającej się rzeczywistości w kraju, Europie, świecie.

Przypomnijmy, pierwszy kongres w 1977 w Olsztynie, choć organizowany przez Ministerstwo Kultury i Sztuki, akceptował oddolny zryw części polskiej inteligencji do działania w środowiskach lokalnych wykorzystując powstałą w 1956 „odwilż”. Podczas obchodów tysiąclecia chrztu Polski odradzający się ruch stowarzyszeniowy podjął na masową skalę edukację historyczną. Powstało tysiące ognisk oświatowych, konferencji naukowych, wszechnic wiedzy o Polsce. Odklamywano dzieje historyczne, inicjowano powstanie muzeów regionalnych, zapoczątkowano wydawanie książek o zabytkach, powstały czasopisma. Były to śmiałe inicjatywy. Do realizacji tych zadań potrafiono uzyskać wsparcie ówczesnych rad narodowych. Powstało w tym czasie aż 400 towarzystw. Ich działalności nie była w stanie zahamować nawet cenzura i brutalna kontrola państwowa. Obudzony ruch stowarzyszeniowy wymógł na władzach państwowych przyzwolenie na działalność towarzystw kulturalno-oświatowych, przyjaciół nauk, upowszechniania sztuki. Oficjalnie w dokumentach Ministerstwa Kultury i Sztuki unikano pojęcia regionalizm, ale on rozkwitał w różnych zakątkach kraju dzięki nauczycielom, bibliotekarzom, lekarzom, inżynierom, odważnym ludziom różnych zawodów. Po 50 latach należy oddać cześć tym wszystkim, którzy z potrzeby społecznego działania rozwinęli ruch regionalistyczny na programowych podstawach historyczno-kulturowych i oświatowych. Ważnym wydarzeniem był kongres na ziemi sądeckiej, który rozpoczął obrady w dniu śmierci Sługi Bożego Stefana Kardynała Wyszyńskiego. W Nowym Sączu przypomniano Stanisława Witkiewicza i Kazimierza Tetmajera, ich zasługi w odkryciu regionalnych wartości Podhala. Przywołano wskazania Władysława Orkana dla synów Podhala, jego memoriał ogłoszony w Porębie Wielkiej w 1929 r. w sprawie utworzenia „Ogniska Ziemi”. Wzywano podczas tego kongresu społeczeństwo polskie do rozwijania kultury regionalnej. Dotychczas słyhać głos Józka Staszela ze Związku Podhalan, który apelował do władz państwowych o szeroki patronat nad artystycznym ruchem folklorystycznym i nad sztuką ludową.

Na kongresie tym miałem zaszczyt w imieniu regionalistów śląskich z woj.: legnickiego, opolskiego, wałbrzyskiego, wrocławskiego i zielonogórskiego uzasadnić potrzebę powołania samodzielnej reprezentacji stowarzyszeń regionalnych. Mnie przypadł wówczas

zaszczyt przewodniczenia przez 25 lat krajowej reprezentacji ruchu regionalistycznego. Rada Krajowa Regionalnych Towarzystw Kultury nie była akceptowana przez ówczesne władze, ale miała poparcie ponad 400 stowarzyszeń i mogła realizować program odrodzenia kulturalnego ruchu regionalistycznego.

Na III Kongresie w Poznaniu upomniano się o samorządy, a na IV – w Lublinie we wrześniu 1990 r. nastąpił akt odnowienia programu rozwoju regionalizmu w Polsce, programu, który był dziełem wybitnych intelektualistów i oświatowców i ogłoszony w 1926 r. W maju 2006 r. minęła 80. rocznica opublikowania tego programu na łamach czasopism „Ziemia” i „Polska Oświata Pozaszkolna”. Warto by dzisiejsi politycy wiedzieli, że regionalizm zdefiniowany w tym programie potraktowany był okólnikiem Ministra Spraw Wewnętrznych jako kierunek w polityce państwa odrodzonego a regionalizmowi w Polsce poświęcono cały rozdział w jubileuszowej księdze wydanej w 10. rocznicę Odzyskania Niepodległości. Z dumą towarzystwa regionalne nawiązują do zasług Rady Naukowej przy Związku Nauczycieli Szkół Powszechnych, która podjęła wezwanie Pierwszego Zjazdu Nauki Polskiej w 1920 r. by badać ziemie polskie z punktu widzenia duszy narodowej. Jej inicjatywy zapoczątkowane przez Aleksandra Patkowskiego na ziemi sandomierskiej to: tworzone powszechne uniwersytety regionalizmu, wakacyjne kursy dla nauczycieli regionalistów czy wycieczki regionalne. Na lubelskim kongresie postulowano by wzorem twórczości Stefana Żeromskiego odkrywać wartości regionalne swoich „prywatnych ojczyzn”. Do programowej działalności stowarzyszeń przyjęto cele wynikające z regionalizmu kulturowo-historycznego i krajoznawczego, chociaż w Wielkopolsce regionalizm służył też celom gospodarczym, a na Wołyniu był inspiracją do rozwoju wsi i rolnictwa.

Do historii wpisał się V Kongres we Wrocławiu. W stolicy Śląska uchwalono Kartę Regionalizmu Polskiego, w której wpisano credo współczesnego regionalizmu:

Losy historyczne sprawiły, że od wieków najwyższą wartością Polaków jest ojczyzna, wszelkie nasze działania winny jej służyć. Określając zasady regionalizmu polskiego jesteśmy pomni tego, że dobrem nadrzędnym dla nas wszystkich jest Polska.

Szkoda, że w ciągu 12 lat od ogłoszenia Karty żaden organ ustawodawczy nie chciał swoim autorytetem aprobować tak rozumiany regionalizm polski.

Ochrona kulturowego dziedzictwa, pielęgnacja tradycji polskich, przywiązanie do wartości historycznych regionu – to treść regionalizmu, wynikająca z Karty. W nim jest krajoznawstwo, historia, kultura, wytworzona obrzędowość religijna, świecka i ludowa. Z treści Karty wynika, że regionalizm nie jest dziś tylko programem ochrony kulturowych relikwów danego terenu, a jest programem działań zmierzających do aktywizacji wszystkich sił, do maksymalnie możliwego unowocześnienia życia i kultury, do rozbudowy tradycyjnych i perspektywicznych więzi. Na dwóch kolejnych kongresach w Radomiu i Gorzowie Wielkopolskim stwierdzono:

Regionalizm rozumiemy jako więź z ziemią rodzinną, jako świadomość odrębności regionalnych, wytwarzany patriotyzm lokalny przez zakorzenienie się w prywatnej ojczyźnie i w zachowaniu jedności państwa narodowego.

Stan świadomości regionalistów polskich adekwatnie oddają tytuły książek stanowiące plon VI i VII kongresu *O tożsamość narodową i Być narodowi pożytecznym*.

Owoce kongresu gorzowskiego było powołanie do działań ogólnopolskiego związku stowarzyszeń regionalnych – Ruchu Stowarzyszeń Regionalnych Rzeczypospolitej Polskiej, organizacji z własną osobowością prawną, której wolą uczestników VII Kongresu we wrześniu 2003 r. powierzono misję – krajowego reprezentanta ruchu regionalistycznego.

VIII Kongres Regionalnych Towarzystw Kultury odbył się w dniach 27–29 czerwca 2006 r. w stolicy Polski, w której w 1800 r. powstało pierwsze w naszym kraju stowarzyszenie naukowo-kulturalne – Towarzystwo Warszawskie Przyjaciół Nauk (w czasach Księstwa Warszawskiego – 1807–1815 pod nazwą Towarzystwo Królewskie Przyjaciół Nauk). Uczczono z półrocznym opóźnieniem pamięć ks. Stanisława Staszica w jego 250 rocznicę urodzin. Ten Kongres odbył się w Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w sąsiedztwie kościoła pokamedulskiego pw. NMP, przy murach którego spoczywają prochy Stanisława Staszica. Uczestnicy Kongresu wraz z prof. KUL ojcem Leonem Dyczewskim modlił się przy jego grobie oddali hołd założycielowi i przez 18 lat prezesowi TPN w Warszawie, autorowi słów zawartych w statucie: „Cokolwiek ojczyzny się tyczy zgromadzić i od niepamięci zachować. Szczególnie zaś przywiązanie do niej w rodakach ożywiać, utrzymać i rozszerzyć”.

Podczas mszy św. na rozpoczęcie Kongresu pod przewodnictwem rektora Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego ks. prof. Ryszarda Rumianka w modlitwie wiernych modlono się za:

- założycieli pierwszego polskiego stowarzyszenia naukowo-kulturalnego, Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Warszawie, jego prezesów – bp. warszawskiego Jana Chrzyciela Albertrandiego, ks. Stanisława Staszica i Juliana Ursyna Niemcewicza;
- twórców Związku Przyjaciół Wilna – filomatów, którzy nawoływali do zaszczepienia zamiłowania do rzeczy ojczystych i Adama Mickiewicza, który ideę miłości do bliższej ojczyzny zawarł w dziele „Pan Tadeusz”;
- odkrywców regionalnych wartości Podhala: Kazimierza Tetmajera, Stanisława Witkiewicza i Władysława Orkana, wszystkich zmarłych działaczy i cały stuletni regionalizm góralski;
- uczonych, którzy jako pierwsi podjęli badania naukowe na prowincji, prowadzili opis Polski pod względem kultury regionalnej z punktu widzenia duszy narodowej;
- członków Rady do spraw Powszechnych Uniwersytetów Regionalnych przy Związku Polskich Nauczycieli Szkół Powszechnych, za stworzony przez nich 80 lat temu program rozwoju regionalizmu w Polsce, Stefana Żeromskiego, który swą twórczością ukazał regionalne wartości ziemi sandomiersko-kieleckiej;
- zmarłych regionalistów ziemi mazowieckiej, w tym założycieli i działaczy Towarzystwa Naukowego Płockiego z ponad 180-letnim dorobkiem, animatorów ruchu regionalnego na Kurpiach, ziemi łowickiej i opoczyńskiej;
- badaczy i popularyzatorów regionalnej kultury – Oskara Kolberga, Zygmunta Glogera, Adama Chętnika, Tadeusza Sygietyńskiego;
- zmarłych polskich etnografów i etnologów, kulturoznawców i krajoznawców;
- zmarłych współcześnie działających regionalistów polskich, a zwłaszcza tych, którzy w ciągu ostatnich 25 lat uczestniczyli w pracach krajowej reprezentacji ruchu regionalistycznego, a wśród nich śp. Antoniego Bojakowskiego z Legnicy, Ryszarda Budzyńskiego z Łodzi, Bogdana Beldowskiego z Kielc, Tadeusza

Czochera z Wałbrzycha, Łucjana Czyżewskiego z Gdańska, Juliana Dobosza z Zielonej Góry, Jana Engla z Boguszowa, Zdzisława Florsza z Warszawy, Bolesława Gabrosia z Sandomierza, Norberta Kota z Tarnowskich Gór, Mariana Jareckiego ze Słupca, Antoniego Kunysza z Przemysła, Krzysztofa Krowickiego z Rogoźna, Mariana Mieszkowskiego z Łomży, Stefana Napierałę z Koszalina, Władysława Narowskiego z Pruszkowa, Władysława Rykowskiego z Przasnysza, Jana Wojciechowskiego z Torunia;

- wszystkich zmarłych liderów towarzystw regionalnych działających w Polsce;
- śp. niedawno zmarłych uczonych polskich, którzy swoją wiedzą wspierali ruch regionalistyczny, m.in. prof. Urszulę Kaczmarek z Poznania, prof. Romana Reinfussa z Krakowa, Jana Trzynadłowskiego z Wrocławia, Ignacego Wośko z Lublina;
- popularyzację regionalizmu w mediach, opracowania naukowe, o wzbogaconą edukację regionalizmu w szkołach, o dalszy rozwój muzeów regionalnych i innych ośrodków służących regionalizmowi i wychowaniu w kulcie wartości regionalnych i narodowych;
- za nas samych, by Pan Bóg obdarzył zdrowiem, siłą i chęcią do dalszego społecznikowskiego działania na rzecz ugruntowania tożsamości narodowej Polaków, zakorzenienia w polskiej tradycji i jeszcze szerszego aktywizowania społeczności lokalnych do wzbogacania swojej duchowości i odpowiedzialności oraz chrześcijańskie i patriotyczne wartości życia.

Homilię bogatą w treść patriotyczną wygłosił prorektor UKSW ks. prof. Henryk Skorowski, na zakończenie której powiedział:

Dziś w tym miejscu, pełnym bogactwa naszej ojczyźnianej kultury, sprawujemy Eucharystyczną Ofiarę z okazji rozpoczynającego się Kongresu. Modlimy się zatem dziś za to wielkie dobro, któremu na imię ojczyzna prosząc o błogosławieństwo dla niej, ale modłmy się także za tych, którzy uczyli nas i ciągle uczą, iż są takie wartości, za które umiera się, modłmy się także za nas regionalistów-miłośników małych ojczyzn stanowiących integralną część naszej wielkiej ojczyzny, abyśmy swoją postawą uczyli, że są takie wartości, które wymagają szczególnej ofiary. Modłmy się za nas samych, abyśmy zrozumieli, że miłość ojczyzny jest konsekwencją naszego chrześcijaństwa i umieli tą prawdą dzielić się z innymi.

Mottem warszawskiego Kongresu RTK były słowa Jana Pawła II:

Wyzwólcie w sobie chęć zachowania tożsamości, ochrony regionalnych wartości. Sami zadbajcie o wasze dziedzictwo kulturowe. Pielęgnujcie swoje odrębności lokalne. Jest to najbliższy świat, w którym żyjemy na co dzień.

Otwarcia Kongresu dokonał Anatol Jan Omelaniuk przewodniczący Ruchu Stowarzyszeń Regionalnych Rzeczypospolitej Polskiej mówiąc:

Z dumą mówimy – byliśmy i jesteśmy kontynuatorami wezwań Warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, pozostajemy wierni programowi wileńskich filomatów i gorliwymi realizatorami prośby Jana Pawła II – papieża Polaka. W tym gościnnym Uniwersytecie w 50. rocznicę Czerwca Poznańskiego, w 30. rocznicę mazowieckich powstań w Ursusie, Radomiu i Płocku, w 17. czerwcową rocznicę obalenia w Polsce komunizmu będziemy mobilizować siebie, jak mamy sami sobie pomóc. I tak zawsze będziemy obradować pamiętając znamienne słowa Johna Kennedy'ego: „nie pytajcie

co wam ma dać kraj, ale pytajcie siebie co wy możecie dać krajowi”. Propagujemy takie postawy wśród innych.

Do przybyłych ponad 250 delegatów powiedział dalej:

witam po ojcowsku i bratersku was regionaliści jako przedstawiciele stowarzyszeń regionalistycznych, witam was zaangażowanych w regionalizmie: nauczycieli, bibliotekarzy, lekarzy, księży, prawników, artystów, urzędników, ekonomistów, pracowników muzeów, animatorów kultury. Wyrażam uznanie za przywiązanie do naszych myśli ideowych, co wyraża się w postawie, że przyjechaliście za własne pieniądze, by zbiorowo troszczyć się o los naszej ojczyzny, by demonstrować dalszą gotowość służenia drugiemu człowiekowi, społeczności lokalnej, narodowi. Przez 25 lat patrzę na was kochani, jak z głębokim oddaniem pełnicie swoją misję w bezinteresownej służbie ludziom, swoim miastom, wsiom, regionom, Polsce. Efekt naszej pracy to 180 tys. rocznie działań służących edukacji regionalnej, wychowaniu patriotycznemu. Wierzę, że woli społecznej służby nikt z was nie wygasi i nie jest w stanie zastąpić drogimi państwowymi instytucjami, bo proces wychowania i edukacji historyczno-patriotycznej realizuje się w środowiskach wychowawczych, w rodzinie, szkole, muzeum, bibliotece, w stowarzyszeniu, w kościele, w bezpośrednim kontakcie z zabytkiem, krajobrazem kulturowym, pięknem przyrody ojczystej, w miejscu faktu historycznego, w relacji człowiek-człowiek.

Wśród uczestników Kongresu byli profesorowie, a wśród nich: Stefan Bednarek, Maria Ciechocińska, Edward Chudziński, Jerzy Damrosz, Kazimierz Danek, Leon Dyczewski, Barbara Falińska, Andrzej Grzywacz, Antoni Kukliński, Zygmunt Kłodnicki, Michał Lisowski, Krystyn Matwijowski, Stanisław Partycki, Ryszard Rumianek, Henryk Skorowski, Jan Strelau, Janina Tobera, Andrzej Tyszka, Elżbieta Wysocka, Zbigniew Wierzbicki i ponad 50 innych pracowników naukowych.

Obecna była trzy osobowa delegacja Towarzystwa Kultury Polskiej we Lwowie i Ziemi Lwowskiej z jej prezesem Emilem Legowiczem.

Patronatami Kongresu byli: Minister Kultury i Dziedzictwa Naukowego, Marszałek Województwa Mazowieckiego, Rektor Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego i TVP-3.

Listy do Kongresu przesłali: Kazimierz Marcinkiewicz – prezes Rady Ministrów, Marek Jurek – marszałek Sejmu i Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Swoją obecnością zaszczytili: poseł Anna Pakuła-Sacharczuk, prof. Krystyna Czuba z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Ewa Repsch z Ministerstwa Edukacji Narodowej i Tomasz Kołodziej z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Naukowego.

Kongres składał się z trzech części: pierwsza – konferencja naukowa, druga – obrady w zespołach problemowych a częścią trzecią były obrady II Walnego Zgromadzenia RSRRP.

Podczas konferencji referaty wygłosili:

- ks. prof. dr hab. Henryk Skorowski z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego z Warszawy na temat: *Regionalizm czynnikiem rozwoju kraju i odnowy państwa i narodu w XXI w.*;
- prof. dr hab. Andrzej Tyszka z Uniwersytetu Warszawskiego nt. *Societas civitas. Wartość regionalizmu dla Narodu i Państwa*;

- prof. dr hab. Kazimierz Denek z Uniwersytetu Poznańskiego nt. *A to Polska właśnie*;
- prof. dr hab. Jerzy Damrosz z Wyższej Szkoły im. P. Włodkowica w Płocku pt. *Wychowanie patriotyczne w społeczeństwie obywatelskim*;
- prof. dr hab. o. Leon Dyczewski z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego pt. *Rola rodziny w wychowaniu patriotycznym przez kulturę*.

W drugiej części Kongresu odbyły się obrady w pięciu zespołach problemowych.

- I – *Edukacja historyczna w działalności stowarzyszeń regionalnych*, referat wygłosił prof. dr Krystyn Matwijowski z Uniwersytetu Wrocławskiego. Obrady odbyły się w Muzeum Powstania Warszawskiego.
- II – *Wychowanie w kulcie wartości narodowych w działalności stowarzyszeń regionalnych*, referat wygłosił prof. dr hab. Stefan Bednarek z Uniwersytetu Wrocławskiego. *Pielęgnowanie polskich tradycji w działalności stowarzyszeń regionalnych* referat wygłosił dr Andrzej Stawarz, dyr. Muzeum Niepodległości w Warszawie. Obrady odbyły się w Muzeum Niepodległości.
- III – *Regionalizm a wielokulturowość*, referat wygłosił prof. dr hab. Zygmunt Kłodnicki z Uniwersytetu Śląskiego filia w Cieszynie. Obrady odbyły się w Mazowieckim Centrum Kultury.
- IV – *Działania Towarzystw Naukowych na rzecz regionów i społeczności lokalnych*, referat wygłosił prof. dr hab. Andrzej Głowacz z Polskiej Akademii Nauk. Obrady odbyły się w Pałacu Staszica, w siedzibie PAN.
- V – *Regionalizm w mediach. Geneza – przejawy – funkcje*, referat wygłosił dr Edward Chudziński z Akademii Pedagogicznej w Krakowie. Obrady odbyły się w Centralnej Bibliotece Rolniczej.

W drugim dniu Kongresu w czasie obrad plenarnych sprawozdania z obrad w zespołach przedstawili mediatorzy:

Aleksander Kociszewski – Ciechanowskie Towarzystwo Naukowe;
 Janusz Ostrowski – Mazowieckie Towarzystwo Kultury;
 Zygmunt Rokorz – Mazowieckie Towarzystwo Kultury;
 Stanisław Partycki – Rada Wojewódzka Towarzystw Regionalnych Lubelszczyzny;
 Stanisław Kwiatkowski – Kujawsko-Pomorskie Towarzystwo Kulturalne.

Opracowane materiały, z obrad w zespołach w tym referaty i głosy w dyskusji, opublikowane będą w książce *A to Polska właśnie*.

Plenarną dyskusję kongresową zainicjował Anatol Jan Omelaniuk swoim referatem nt. *Ruch regionalistyczny w Polsce – geneza, funkcje i współczesne zadania*.

W dyskusji zabrało głos 23 delegatów, wszyscy wskazywali na potrzebę działania stowarzyszeń w kształtowaniu postaw patriotycznych społeczeństwa polskiego, ugruntowania tożsamości narodowej i regionalnej oraz na wielkie znaczenie patriotyzmu lokalnego w zakorzenieniu polskiej młodzieży w środowiskach, w ojczyznach prywatnych.

Liczne głosy wskazywały na potrzebę współpracy z samorządami terytorialnymi i na stworzenie przez państwo warunków i klimatu dla ruchów społecznych.

Na zakończenie drugiego dnia obrad Kongresu uczestnicy w 50. rocznicę Poznańskiego Czerwca przyjęli uchwałę:

Poznański Czerwiec 1956 r. był jednym z najdonioślejszych wydarzeniem współczesnej historii Polski. Stał się wielką manifestacją dążeń polskiego społeczeństwa do wolności, wyrażania słuszych żądań prawdy i chleba. Dał początek przemianom w Polsce i Europie, których kulminacja nastąpiła w 1989 r. i oznacza koniec nie-demokratycznego systemu totalitarnego. Tę drogę do wolności, suwerenności i demokracji wskazali w czerwcu 1956 r. poznańscy robotnicy Zakładów Cegielskiego i ZNTK idąc w pochodzie z Wildy do Śródmieścia. Bunt poznańskich robotników zapisał się twórczo w zbiorowej pamięci naszego Narodu. W 50. rocznicę poznańskiego zrywu VIII Kongres RTK składa hołd bohaterom Czerwca.

Uchwalona została również *Deklaracja Programowa Regionalistów Polskich – 2006*, której tekst publikujemy w dziale IV: *Materiały, świadectwa, dokumenty*.

W trzecim dniu odbyło się II Walne Zgromadzenie RSRRP. Referat programowy *Po co Polsce silny stowarzyszeniowy ruch regionalistyczny* wygłosił Anatol Jan Omelaniuk. Zgromadzeni po dyskusji, w której zwracano uwagę na konieczność umacniania stowarzyszeń regionalnych w miejscu ich działania i w regionach, udzielili ustępującym władzom absolutorium. Poparto memoriał Rady Krajowej RSRRP do władz państwowych.

Do nowych władz Ruchu Stowarzyszeń Regionalnych Rzeczypospolitej Polskiej wybrani zostali:

Rada Krajowa:

1. Anatol Jan Omelaniuk – przewodniczący;
2. Janusz Ostrowski – wiceprzewodniczący;
3. Eugeniusz Skoczeń – wiceprzewodniczący;
4. Marek Kandzia – skarbnik;
5. Jerzy Chrzanowski – sekretarz;
6. Tadeusz Krokos – członek prezydium RK;
7. Maciej Zarębski – członek prezydium RK;
8. Jan Ancypo – członek RK;
9. Alfons Bobowik – członek RK;
10. Irena Brudzka – członek RK;
11. Józef Gajda – członek RK;
12. Ludmiła Janusiewicz-Kuriata – członek RK;
13. Aleksander Kociszewski – członek RK;
14. Jerzy Leopold Krzyżewski – członek RK;
15. Anna Makowska-Cieleń – członek RK;
16. Iwona Nalichowska – członek RK;
17. Ewa Puls – członek RK;
18. Stanisław Stopień – członek RK;
19. Bolesław Święcichowski – członek RK;
20. Jan Wojtaś – członek RK.

Komisja Rewizyjna:

1. Wojciech Gryczyński – przewodniczący Komisji Rewizyjnej;
2. ks. Władysław Pilarczyk – zastępca przewodniczącego;
3. Maria Bochan – sekretarz;
4. Bogdan Dworek – członek;
5. Zdzisław Załuska – członek.

Sąd Koleżeński:

1. Marek Nałęcz-Socha – przewodniczący;
2. Alojzy Konior – zastępca przewodniczącego;
3. Maria Budzianowska – sekretarz;
4. Stanisław Sypniewski – członek;
5. Teresa Wajda – członek.

Podczas kongresu odbył się: koncert pieśni patriotycznych w wykonaniu Chóru UKSW, zorganizowana była wystawa „Polskie pejzaże” artystów malarzy zrzeszonych w Mazowieckim Towarzystwie Kultury oraz kiermasz sztuki ludowej zachodniego Podlasia zorganizowany przez GOK w Sterdyni pow. Sokółów Podlaski.

Kongres wniósł bogaty plon myśli naukowych o regionalizmie i potwierdził swoją Deklaracją ważną rolę regionalizmu w rozwoju Polski.

Anatol Jan Omelaniuk

**KONFERENCJE NAUKOWE WPISANE W TRADYCJĘ
PODHALAŃSKIEGO RUCHU REGIONALNEGO
(zorganizowane przez Podhalańską Państwową Wyższą Szkołę
Zawodową w Nowym Targu)**

W stulecie góralskiego ruchu regionalnego oraz osiemdziesięcioletnia powołania do życia Związku Podhalań, Podhalańska Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Targu, Uniwersytet Jagielloński oraz Związek Podhalań zorganizowały w dniach 21–24 października 2004 roku Międzynarodową Konferencję Naukową „Góry i góralszczyzna w dziejach i kulturze pogranicza polsko-słowackiego (Podhale, Spisz, Orawa, Gorce, Pieniny)”. Konferencja odbyła się przy współdziałaniu Tatrzańskiego Parku Narodowego, obchodzącego 50-lecie istnienia, Euroregionu „Tatry” i nowotarskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego.

Celem konferencji była pogłębiona naukowa refleksja nad historycznym i kulturowym dziedzictwem pogranicza polsko-słowackiego, a także omówienie roli gór i góralszczyzny w różnych dziedzinach nauki. Konferencja dostarczyła także